

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

4. 33.

СУБОТА, 5 КВІТНЯ 1924.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, APRIL 5th, 1924.

No. 33.

VOL. VI.

В онтерійських провінціональних рахунках викрито надужиття

МАХІНАЦІЯ МІНІСТРІВ З УРЯДНИКАМИ БАНКУ

ТОРОНТО, 2. квітня. — В Онтеріо викрито свій скандал, але не нафтовий, тільки чисто грошовий.

Перед парламентарною комісією публичних рахунків виявлено на її мітингу в понеділок вечором чималий скандал в зв'язку з господаркою публичними грошима. Дж. Т. Кларксон, ліквідатор "Гом Бенк-у" в своїм звітанні перед комісією заявив, що один чек на \$15,000.00, виставлений цим банком в грудні 1919 р. для департаменту скарбу провінції Онтеріо, як рабат за одну бондову трансакцію, ніколи не дійшов до місця свого призначення, хоч його хтось змінив і взяв за нього гроші. На чековім відтинку є тільки зазначено "П. Смит, \$15,000.00". Самого того оригінального чека не можуть знайти, хоч вже цілий тиждень за ним шукають. Провісійна каса тих грошей ніколи не одержала.

П. Смит, котрого імя згадується на чековім відтинку, не бувши провісійним касієром, за правительством Друри, а тепер тільки посол до провісійного парламенту. Чек з'явився після того, як він став провісійним касієром. Він заявив, що нічого про цей чек не знає.

Викривають деякі махінації.

Кларксон показав також перед комісією, що покійний Дж. Купер Массон, головний менеджер "Гом Бенк-у" дістав \$38,100.00 комісового за те, що за його впливом провісійна правительством вклало свої гроші в заводуванім ним банку.

Дж. С. Гвітейкер, головний надзиратель "Гом Бенк-у" заявив, що тим комісовим дістався Массон зі Смітом, провісійним касієром.

У відплату за це комісове, яке він вніс один процент провісійних депозитів, мала провісія діставати чотири проценти, замість три проценти, які звичайно платять банки. Але тих чотири проценти провісія не діставала. Ці гроші виплачувано на руки Дж. К. Массона, котрий, здавалося, виплачував їх комусь, але ніхто не знав кому.

Підозрілі урядники тікають.

В зв'язку з цим скандалом надіються арештів деяких видіальних людей. (Коліб це справа з робітниками, то їх давно посадили в тюрму. Але з панськими злодіями поводитися так, щоб їм дати нагоду "спасатися". — Ред.) Заступник провісійного касієра, С. А. Метюс, і його зять, А. С. Массон, проти котрих є оскарження, що вони нагородили собі \$11,500.00 на продаж правительству скарбових бондів, якими поділилися з двома колишніми банківними клерками, нагоду шезли і поліція не може їх віднайти.

Українська робітничка преса, це ознака сили і свідомости робітництва. Памятайте про Пресовий Фонд і відновлення передавати!

УГОДА МІЖ ЗАЛІЗНИЧНИКАМИ І КОМПАНІЯМИ

МОНТРЕАЛ, 2. квітня. — Переговори в справі платні і умов праці, що розпочалися рік тому назад між залізничною асоціацією і трекowymi та будівельними робітниками, закінчилися тут в понеділок виграною робітників.

Овертайм, який буде вносити півтора рази звичайної платні, буде платити тепер після 8 годин праці; дотепер овертайм в такій самій сумі плачено після 9 і 10 годин праці. Час проби робітника, щоби він дістав повну платню, зменшений з 6 до 4 місяців. Платня 37 центів на годину для робітників при будові мостів, яка існувала лише на захід від Порт Артура, тепер поширена на схід. Дотепер на схід платили тим робітникам на підставі поодиноких умов.

Нова угода обіймає 90 проц. робітників на канадійських залізницях і є заключена на один рік.

ХОЧУТЬ, ЩОБИ ВСІ МАЙНЕРИ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

ЕДМОНТОН, 3. квітня. — Масовий мітинг майнерів в Колмен ухвалив вчора резолюцію, щоби у 18. дистрикті вийшли на страйк і ті майнери, що остали доглядати майнів. Мітинг заявився за тим, щоби всі майнери зайняли спільно однакове становище. Резолюція в цій справі зіслана о урядників 18. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" в Келгарі.

ПРО МЕКЛАКЛЕНА БАЛАКАЮТЬ В СЕНАТІ.

ОТТАВА, 2. квітня. — Сенатор Дейвід звернув в сенаті увагу на донесення про промову, яку мав виступити "чоловік на імя МекЛаклен" до майнерів в Кейп Бретоні, домагаючи ім страйкувати при роботі. Чи є це той самий МекЛаклен, що з'явився недавно о освободжений з в'язниці, де він відсиджував кару за бунтівничі висловлю.

Сенатор Дандуранд, правительственный провідник, зажадав, щоби питання поставити на порядок дня.

ПРЕМ'ЄР КІНГ КАЖЕ, ЩО СТРАЙКУ НЕ БУДЕ.

ОТТАВА, 1. квітня. — Правительство не сподіється, що вибухне страйк канадійських поштових робітників.

Прем'єр міністр В. Л. Макензі Кінг заявив вчора в парламенті, що делегація поштових робітників, яка була в Оттаві минулого тижня, очевидно не знала, коли говорила про можливість страйку, що правительство поручило комісії публичної обслусти рахувати всяку підвозку платні, яку вона зробить, від початку цього фискального року, себто від вівторка.

РИМ, 2. квітня. — Депеша до "Трібюн" каже, що в будинку фашистів в Неаполі вибухла бомба, яка убила фашистського сотника. Інший фашистський жовнір з'явився ранений.

ПЕРЕГОВОРІ МІЖ РУМУНІЮ І СРСР РОЗБИТІ

ВІДЕНЬ, 3. квітня. — Радянсько-румунська конференція, скликана для полагодження спірних питань між обома країнами, розбилася вчора через настоювання радянської делегації, перевести в Бесарабії плебісцит, який мав би вирішити справу приналежности тої території. Бесарабію приділили альянті до Румунії, однак Радянські Республіки завісиди були проти того рішення.

На просьбу радянських делегатів конференцію відročено, щоби дати ім спрому виготовити відповідь на румунську заяву в справі Бесарабії. Ця відповідь обвинувачує Румунів о вироковомстві, морд та рабунков і кінчаться заявою, що хоч радянська делегація абсолютно відмовляється брати під увагу румунські претензії до Бесарабії, то проте вона готова спільно обговорювати справу організації плебісциту в Бесарабії.

Румунська делегація відповіла на це поворненням своєї відмови згодитися на плебісцит. Вона заявила, що як С.Р.С.Р. не визнає зараз великої Румунії, то румунські делегати повернуть до Букарешту.

Вчора ввечерю нікотра сторона не мала надії на відновлення конференції у Відні.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ РУМУНСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ.

З Одеси доносять, що в Кишеневі і многих інших містах Бесарабії відбулася на днях різні протирумунські демонстрації. Помимо заборони властей, селяни і робітники устроювали демонстраційні походи і віча, щоби заперестувати проти румунської окупації.

На вічах ухвалювано резолюції за негайним утворенням Молдаванської Радянської Соціалістичної Республіки в залузі з С.Р.С.Р. Демонстранти домагалися також негайного знесення воєнного стану та освободження політичних в'язнів, що тисячами томляться по румунських тюрмах.

Агітація за незалежністю Бесарабії поширилася також на румунських робітників. Після забороненого віча в Констанці, поліція перевела ревізії в робітничих провідників і много з них арештувала. Між арештованими є великий процент моряків, які становлять найбільш радикальний елемент серед румунського робітництва.

НІМЕЧЧИНА І СРСР ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР

ЛОНДОН, 3. квітня. — Союз Радянських Соціалістичних Республік і Німецщина заключили договір, в котрім говориться, що нікотра з тих держав не вступить до "Ліги Націй", як що друга держава не є допущена. Таку відомість подає робітничий дневник "Дейлі Фералд".

Газета заявляє, що отримала цю інформацію з жерел "Ліги Націй".

ПЛЯНУЮТЬ НОВУ ІНТЕРВЕНЦІЮ В РАД. СОЮЗІ.

Лондонська кореспондентка ньюорського "Ворлда" Клара Шеридан повідомляє з достовірного жерела, що Франція плянує нову оружну інтервенцію проти Радянських Республік.

Інтервенцію мала би перевести Франція при допомозі Польщі, Румунії, Фінляндії і римського папи. На випадок успішного її переведення, Румунія дістала би частину України з Одесою, Польща нові українські і білоруські землі, а Фінляндія великі простори ліса, що тягнуться здовж границі Фінляндії. Такий плян уложило французське правительство разом з російськими монархістами, які мали одержати від папи заповнення в підмозі, в заміну за попирання римско-католицької церкви в майбутній монархістичній Росії.

Клара Шеридан заявляє даше, що плян цей є випрацюваний в подробицях і цього розгрі мав би бути здійснений. Важною перешкодою в переведенню пляну є пацифістична політика теперішнього англійського правительства.

Шеридан каже, що її інформації походять з достовірного англійського жерела і є оперті на дійсних фактах.

ЦЕПЛЯК ОСВОБОДЖЕННИЙ.

ВАРШАВА, 31. марта. — Архипеліс Цепляк, голова римско-католицької церкви в Росії, який був засуджений на смерть за опір радянському правительству а потім пей засуд переміненю йому на десятилітню в'язницю, з'явився освободжений з в'язниці в Москві. Він вийшов негайно до Риму.

КЕНЗАС СІТІ, 29. марта. — Підчас великої бурі, що перелетіла вчора через стейти Оклагому, Кензас, Тексас, Мізурі і Іллінойс, згинуло 9 осіб а від 75 до 100 зістало ранених.

ГОЛОДІВКА ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ У ЛЬВОВІ

ЛЬВІВ, 14. марта. — Політичні в'язні, в числі 40, що сидять в слідчих арештах при вул. Баторія, почали 9. марта голодівку. В'язні домагаються 1) приспіншення слідства, 2) відділення їх від звичайних злочинців, 3) дворазового денного проходу і 4) кращої поведінки з боку тюремної служби. Між голодуючими знаходиться й 4 українських студентів, саме: Дмитро Гриньків, Михайло Кушнір, Степан Коцюба і Лев Мидловський.

Крім названих студентів знаходиться в числі голодуючих до 20 інших українців, які є арештовані під замітом політичних проступків і з якими досі не переведено ще слідства, хоч деякі з них сидять вже по місяцеві й більше.

ЗАКРИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРИВАТНОЇ ШКОЛИ.

Польська шкільна влада львівського воєводства закрила в Комарні приватну українську 7-класову початкову школу, яка існувала там четвертий рік. Около триста дітей остало без науки.

СЕЛЯНЕ НА УКРАЇНІ ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ ГАЛИЧИНОЮ.

По всіх місцевостях України відбуваються численні селянські безпартійні конференції, яких метою є етерганити і сконкретизувати потреби, бажання і жай українського села. Із спеціальною увагою прислухаються селяне до рефератів про міжнародне політичне положення, при чому багато розпитується про взаємвідношення радянського уряду до Польщі та великим інтересуються судьбою своїх братів Українців, що живуть під Польщею. Селяне підносять часто проекти допомоги братам Галичанам.

ФОРД ФІНАНСУВАВ МОНАРХІСТІВ НА УКРАЇНІ.

З Москви доносять, що на розправі проти контрреволюціонерів в Київі виявилось, що американський мільонер Генрі Форд фінансував монархістичну організацію на Радянській Україні. Організація ця складалася переважно з бувших царських офіцерів і мала на цілі повалення радянського правительства. Вона була в близьких зносинах з російськими монархістами за кордоном.

УВАГА! МАСОВИЙ МІТИНГ!

Заходом Вінніпегського Центрального Комітету Роб. Партії Канади відбудеться в понеділок, 7. квітня о год. 8. вечором в Українськй Робітничій Домі в Вінніпегу

МАСОВИЙ МІТИНГ,

на яким тов. Бенет з Венкувер, Б. К. буде промовляти на тему:

"ЧЕРВОНА АРМІЯ".

Промова буде ілюстрована світляними образками з життя Червоної армії як також і радянських інтересних видами з Радянських Республік. Приходь численно! Вступ вільний!

40.000 МАЙНЕРІВ В ЗП. ДЕРЖ. НА СТРАЙКУ

КЕНЗАС СІТІ, 2. квітня. — В стейтах Мізурі, Оклагома, Кензас і Арканзас вийшло вчора на страйк 40.000 майнерів. Переговори між вуглевими баронами і майнерською юнією в справі заключення нового контракту розбилася і робітники покинули працю.

Власники копалень хотіли знизити платню, а майнери домагалися заключення трилітнього контракту. Старий контракт вийшов з днем 31. марта.

ФРАНЦУЗСЬКІ КОМУНІСТИ ЗА СУДЖЕНІ НА ТЮРМУ.

ПАРИЖ. — Чотирох комуністів, між ними Кашен, Вайльєн і Кутюріє, проти котрих було оскарження за "провокування непослуху серед війська", зістали суджені на чотири місяці тюрми і на грошеву кару в сумі 1.000 франків.

СОЦІЯЛІСТ ГОН ДАЛЬШЕ МЕЙОРОМ МИЛВОКІ

МІЛВОКІ, Вис., 2. квітня. — Вислід голосування підчас виборів на мейора виказує, що теперішній мейор Деніел В. Гон, соціаліст, віднесе перемогу над своїм противником Дейвідом С. Розом, безпартійним. Гон дістане від 10 до 12 тисяч голосів більше, як його опонент.

ЛОНДОНСЬКІ РОБІТНИКИ ПОТВЕРДИЛИ УГОДУ.

ЛОНДОН, 1. квітня. — Лондонські трамваєві робітники переоголосували вчора, щоби прийняти угоду в справі полагодження страйку, яку заключили юнійні делегати і представники компанії. Цим самим страйк, який тривав через непослух серед війська, зістали відкликаний. Робітники вертають до праці сьогодні.

НОВИНА! ЧИТАЙТЕ! НОВИНА!

Чи ви журитеся? О, як так то на це є рада: торбина сміху та мішок реготу! Ніколи не беріть собі жадної жури до серця, але щоби дістати доброго гумору і то на протяз довшого часу, так прийдіть

В СУБОТУ, ДНЯ 5-ГО КВІТНЯ Ц. Р. ДО УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ В ВІННІПЕГУ.

— ДЕ —

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ПРИ ВІДДІЛІ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ В ВІННІПЕГУ

— відіграє —

одну з найкращих комедій в 4. діях Г. Цеглинського п. н.:

СОКОЛИКИ

Драм.-Спів. Гурток якраз вибрав цю комедію, щоби дати вам нагоду насміятися до схочу і забавитися до волі. Комедія "Соколики" належить до тих, що ніколи не старіються а вічно нові і гарні. Хто її бачив раз в життю, той за всяку ціну бажає її ще раз і ще раз бачити. Не сидіть дома, не сумуйте, а прийдіть подивитися як старі кавалери вмють женитися. — Що насміється до схочу то не вам ручимо. Коли хочете приємно провести вечер так приходьте завчасу, бо може не стати місця. Памятайте, що такої добірної комедії не доведеться скоро побачити. Скажіть про це також своїм знайомим, щоби вони потім не жалували, що ви знали а їм про це не сказали. Не забудьте!

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.

СТАРАННЯМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО ГУРТКА ПРИ ВІДДІЛІ СТОВ. У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО КВІТНЯ Ц. Р. В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ПРИХОДЬТЕ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНІЙ ЧАС!

НОВІ ОПОВІДАННЯ М. ІРЧАНА В "У.Р.В."

Як довідемося, письменник М. Ірчан викінчує нову книжку оповідань п. н. "Кровавий бог". Буде це характеристика великої європейської війни 1914—1918 р.р., хоч автор описує переважно воєнні епізоди на терені Східної Галичини.

Тов. Ірчан передав нашій редакції декілька окремих оповідань з цієї цікавої книжки і з наступного числа "Укр. Роб. Вістей" починаємо друкувати одно з них п. н. "Карпатська ніч". Це оповідання змальовує тяжкі переживання воєняк на фронті та знайомить нас з усіми страхіттями війни. По сінченню цього оповідання надрукуємо інші, а книжка "Кровавий бог" появляється з друку дещо пізніше.

Редакція "Укр. Роб. Вістей".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
 UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НА ДОПОМОГУ ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Щораз страшніші вісті надходять про лютий терор на землях Західної України, окупованих Польщею і Румунією. Кров буриться в жилах, нерви судорожно здригаються і потрясають цим тілом при читанні цих вістей в європейській пресі.

Повільно переслідують, арештів, побило, катувань, брутальних убивств бушує там з дикою лютистю. По тюрмах заведено найстрашніші тортури для політичних в'язнів, особливо для комуністів, перед якими жахнулося б середовище. Страшні річні про це розказують вирвавшись на волю в'язні. Українську робітничу пресу замкнули і не дається дозволу на видавання ніякого іншого українського робітничого часопису. Робітників карають навіть за розповсюдження польського революційного робітничого часопису "Трибуна Робітничі". Зтероризовані і переслідувані свідомі селяне і робітники Галичини, Волині, Подляння і Буковини тікають на Радянську Україну і там оповідають нечувані річні про пекло, в якому мучиться трудове населення Західної України.

Найстрашніше положення під польсько-шляхетським пануванням. Якесь дика жабоба катування і людської крові охопила польську буржуазію. Про страшний катування і брутальне замордовання Ольги Бесарабової ми вже писали. Але це тільки один із безчисленних винків польсько-шляхетських класів. "Трибуна Робітничі", що виходить у Львові, майже в кожному числі наводять описи подібних катувань. І то не тільки українських селян, робітників і інтелігенції, але й єврейських, білоруських і польських робітників, що осмілюються протиставити шляхетській нагайці. Найбільше однак терплять українські селяне і робітники, котрі являються найстрашнішими ворогами польсько-шляхетської влади, бо бажають вони освободження з-під Польщі і з'єднання з Радянською Україною.

Ця думка про з'єднання з Радянською Україною серед селянських і робітничих мас Західної України нині вже ясно скристалізована і її, особливо при пануючих там тепер жахливих умовах, не вдається затиснути ні українським націоналістичним угодовцям, ні зрадливим фашистам. Треба тільки допомогти нашим братам прорвати скочуючі їхні руки і ноги ланцюги.

Справа допомоги українським трудовим масам Західної України стала нині дуже актуальною і тому ми про цю проблему і будемо говорити до того часу, поки Західна Україна не стане вільною від данського ярма і нагайки, нероздільною частиною робітничо-селянської Радянської України.

Тільки що недавно прем'єр брит. робітничого уряду Річмонд, заявив про потребу провірення границь установлених Рижським договором, то-то й границь, які відділяють Західну Україну від Радянської України, а польському міністрові Скірмунтові сказав в Лондоні, що таке провірення потрібне тим більше, бо Польща не виконала навіть постанови її власного союму відносно надання автономії Східній Галичині. Ця заява прем'єра МекДоналда викликала затрівження в польських урядових кругах, бо вона поставила знак питання над правом Польщі до загарбаних нью західних українських земель і пригадала світові кривду заподіяну українському населенню Західної України.

Крім цього, польсько-шляхетський терор і насильства на окупованих нью землях Західної України найшли сильний відгомін в пресі Радянської України і цілого Радянського Союзу, а також і в часописах західно-європейських, особливо в німецьких і чеських. Робітники і селяне Радянської України на масових мітингах підносять сильний протест проти польського терору і прирікають допомогти українським робітникам та селянам Західної України у їхній боротьбі проти гнобителів.

Отже настала хвиля, коли знова треба українським робітникам та фермерам в Канаді і Зауч. Державах говорити про цю справу і висловити її скрізь, перед кожним і всіма працюючими цілого світа. Треба говорити про цю справу в усіх робітничих часописах та журналах на різних мовах, особливо в англійських, а навіть при роботі треба розказувати робітникам усіх народностей про ту страшну неволю і лютий терор, під якими стонуть трудові маси Західної України, і закликати їх, щоб всіма способами і силами допомагали освободженню наших і їхніх класових братів і товаришів. Треба, щоб працюючі маси цілого світа знали, що діється на землях Західної України, кого і за що мучить там польська і румунська буржуазія, то вони стануть в обороні поневолених українських трудових мас. А коли настане слушна хвиля для розправи з польськими і румунськими гнобителями, то організовані працюючі знатимуть скрізь, що це не якась контрреволюційна "отаманська авантюра", або інша затія української недорослої буржуазії, але що це вільна боротьба поневолених українських трудових мас і тоді дадуть свою допомогу нашим братам, як дали її минулих років працюючим Радянським Республікам.

Українська міщансько-панська класа поволі погодилася з польськими і румунськими панамі. Вона проносить тільки з панської ласки автономії. Вона вже не бажає незалежності Західної України, бо бачить, що трудові маси не дали б вже її панувати і злучилися б з Радянською Україною. Українські панні і пани воліють оставати під Польщею і Румунією, бо там все такі пани панамі, бо там буржуазний лад, а Радянську Україну вони ненавидять так само, як польські, румунські і всі інші пани буржуї. Тому то українська буржуазія під Польщею і Румунією нині зовсім не закликає до боротьби проти польської шляхти і румунських бояр, але це й в своїх газетах цукає на революційних робітників і селян.

Не протестують нині і українські буржуазні наймити тут в Канаді і Зауч. Державах. Невдамо ще кричали по під небеса за допомогою Петрушевичові, "рідному краєві", а тепер "наші" канадські доларові патріоти заявляють вже, що вони не можуть помагати якомусь іншому "рідному краєві", бо від часу скандального провалу Петрушевичового правління їх ніякою вітчиною є тільки Канада і їм до "рідного краю" немає ніякого діла. А в Зауч. Державах українські панки, підпанки і пани теж мовчать.

Але робітники і фермери не можуть мовчати, бо в них болять серце за своїх страдаючих братів. І вони підняли свій голос протесту проти терору польсько-шляхетських і румун-

сько-боярських катів. На мітинги, що були устроєні в цій справі при кінці минулого місяця заходом Української Секції Робітничої Партії Канади по цілій Канаді, прийшли многи тисячі українських робітників і фермерів, щоб заперестувати проти насильства, поповнюваних над нашими братами, і одностайно скрізь прирекли всіма силами допомагати їхньому освободженню. І це були робітники і фермери, що належать до різних організацій, церков і товариств. Для них всіх ця справа близька і важна, бо відчувають вони біль своїх братів, робітників і селян Західної України. Не знають його тільки ті панки, котрих цікавлять лише такі громадські справи, на яких можна щось скористати.

Голос протесту українських робітників і фермерів в Канаді вже відгомонує по англійській пресі, яка помістила місцями довші, а місцями коротші звіти з мітингів і подає резолюції протесту, в цілості або уривками. Резолюції протесту висилається також до робітничих часописів в Америці і Європі, а також до урядів всіх важливіх робітничих організацій, між ними й до Бритійської Партії Праці.

Це тільки початок, за яким повинна піти безпінна праця в напрямі розголосування та популяризування цієї справи і підтримання всіх можливих заходів для допомоги вільній боротьбі трудових мас Західної України. І ми певні цьому, що українські робітники та фермери на цім континенті зроблять для цієї справи все, що зможуть. Вони не відвернуться від своїх безсталаних братів і від їхнього голосу розпущки, а будуть помагати їм до того часу, поки вони не стануть вільними хазяїнами на своїй землі.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА.

(Докінчення.)

Одразу по революції 1917 р. починається запекла боротьба між двома культурами, — старою куркулівською — інтелігентською та новою пролетарсько-незалежницькою, що лише народжується.

Трудящі маси не повинні, звичайно, відкидати й нищити без розбору культурні надбання попередніх часів та клас. Не дурно ж і товариш Ленін казав, що не вадило б пролетаріатові Радянських Республік де-чого почитити з буржуазії, улаштувати найліпші з надбав буржуазної культури.

Та чи багато міг по революції 1917 р. український пролетаріат разом з незалежним селянством використати з культурної спадщини дореволюційних часів? Цеж не була навіть розсвіта й розвінчана буржуазна культура, бо й буржуазія українська не встигла ще оформитися, як слід. Своє значення революційно-утопічного чинника ця культура втратила з моменту скасування національного пригноблення України.

Не говорячи вже про інтелігентську — індивідуалістичну розклад та реалістично-містичні настрої, пролетаріатові не вадитим, ба навіть просто чужим було обмеження гтєї культури сучасно-селянськими мотивами, інтересами "власної хати", куркулівською, дрібно-власницькою ідеологією.

Це все стало чужим і незалежним селянству, бо й воно зрозуміло, що для поліпшення свого становища воно повинно відмовитись від примітивної, підстаркуватї техніки господарювання. Незалежницьке село мріє про трактори, машини, електрофікацію, а не про стихійно-порожні степи, воли та гопак з горілкою. Ве-чорницї, колядки, просвіти — все це потрохи витісняється, зникає з побуту незалежницького села, заміняється хатами-читальнями, селянськими будинками, збудованими на індустріальних основах, комбуржками, комсомолом, агробазами, досвідними станціями, філіями "Плугу".

Кооперація також не обмежується зараз споживчими товариствами й кустарництвом, утворюється "Селотехніка", кооперация індустріалізує село, знаходить для себе вихід на міжнародні ринки.

Зрозуміло також незалежницьтво й батрацтво, що остаточно перемоги воно зможе добитись лише в союзі з могутньою силою — пролетаріатом, і почало зв'язувати себе з інтересами пролетарського міста, вважати його своїм політичним керманцем; по селух утворюються організації Спілки Робітників Землі й Лісу, прірва між селом та містом зникає, бо верховодять тепер на селі не куркулі, лише незалежні й пролетарі.

Міський пролетаріат також перестав із застерєженням відноситись до всього українського. Це застерєження було невиправдане, доки українська культура виявлялася в шовіністич-

ни. Бо дійсно культурному пролетаріатові є чужою порожня пиха, так властива безграмотним рецензентам з "Українського Голосу". Творючи культуру й допомагаючи в цій творчості пролетаріатові інших націй, пролетаріат України несе виконувати своє історичне класове призначення, свій високий, почесний обов'язок.

В других статтях я ще поговорю з читачами про стан окремих галузів сучасної української культури, а зараз кінчу з нашою першою темою.

Є дві українські культури, як і дві України. Одна животіє, доживає о-

станні дні на жовтобакитній еміграції під крильцем польської шляхти, румунських бояр, мадьярських катів, або американсько-канадських капіталістів. Це рабська, обмежена, нікчемна куркулівсько-інтелігентська "культура".

Друга — радянсько-комуністична, пролетарсько-незалежницька, могутня й переможна, що займає поважне місце на арені всесвітньої культури.

Вона належить сучасне, для неї майбутнє, бо з нею величезні, нечислімі творчі маси робітництва й бідного, незалежницького селянства.

Василь Роменко.

РОБІТНИКИ І ТХ ПРЕСА.

Багато пишеться, ще більше при кожній нагоді говориться про значення робітничої преси і про значення та ролу преси в боротьбі класів згагаї.

Передові свідомі робітники розуміють значення своєї преси і перед тим тисячі або мільйони байдужних членів своєї класи, отих поневолених безсловесних рабів, несуть на собі весь тягар удержання своєї преси при життю.

Капіталісти дуже добре розуміють значення друкованого слова і вони створили свою сильну пресу, якою засипають всі найважливіші закутки, навіть робітничі хатини; клерикали також розуміють значення преси і, залишивши біблію тільки про форму, вони всіма силами поширюють свою пресу; навіть театральні компанії, навіть артисти для поширення собі реклами створили свою сильну пресу в формі прекрасного ілюстрованих журналів.

Не знайдете в сучасній суспільстві такої класи чи верстви, або такої політичної, економічної, релігійної, освітньої, мистецької галузі, яка не мала б своєї преси.

І серед всіх них найслабшу пресу має найчисленніша класа — працюючих.

В чім же причина? Причина перш всего в тім, що та класа, будучи упосядженною, думала тільки про своє фізичне животіння. Пануюча класа, маючи в своїх руках політичне і економічне керівництво краю, не дала робітничим спромози унитись читати, замкнула перед ними і їх дїтми двері школи.

І що-ж ми можемо закнутити робітництву за його байдужність до преси, або за нерозуміння значення преси, коли величезна його більшість неграмотна, або грамотна тільки так, аби, як то кажуть, умів лоба перехрестити. А котрий робітник і навчився грамоти,

Робітник.

"БРЕХНЯ" І КРУТНЯ.

(Фейлетон.)

Нема вже Винниченка. Зшаповалися Винниченко, або лишилося лише так званий Винниченко.

А самого, отого славного літерата Володимир Винниченка нема. Хто не вірить, хай загляне в джерзистську "Свободу" з 29. і 30. марта.

Приїхав з Берліну до Праги Винниченко і в Празі лишился з него лише "так званий".

Приїхав Винниченко до так званої Праги і виступив там з так званім викадом, в так званій салі Саадковського перед так званою півтора тисячною аудиторією. Про це доносить так зване "Укр. Пресо-ве Бюро" до так званої "Свободи".

І велике відкриття зробив так званий Винниченко на цім викаді.

Знаєте чому капіталістичні держави почали визнавати Радянський Союз?.. Ах, правда, так званий Радянський Союз?.. Тому, що в Росії і на Україні "переломовий момент". Навіть не так званий, але просто вам переломовий. Отож зякались капіталістичні держави, що той переломовий момент може поломити більшовики, взяли та й визнали їх. І спасли більшовики.

Так каже Винниченко. А даліше він каже:

Побачили капіталістичні держави, що промисл в Радянськїм Союзі занепадає — взяли й визнали.

А це даліше:

"Селянство обдерте, "смічється" з селянством не вдається".

Смерть, значить, приходить більшовикам.

А ще трохи даліше:

"Але підкріплене за останні роки (селянство) починає набирати сили".

А знов даліше:

"Смертний суд над більшовиками підписано. Питання тільки в тому, як вони впадуть".

От прокайте питання! Скажіть на милость бога, як більшовики впадуть? Так званому Винниченкові і його націонал-демократичному фронтові конче треба знати — як більшовики впадуть?..

— Батецьку! У мене є два сини — каже циган — й обидва вони ворожити: один каже, що завтра буде дощ, а другий, каже, що буде погода. І непреміно котрийсь вгадає. Винниченко хитрийший за циганових синів. Він каже: "є кілька можливостей", від яких більшовики впадуть. З них: "військовий переворот", "взбух з низу" і "війна".

Є ще інша можливість, про яку Винниченко не згадав: ні військового перевороту, ні взбуху з низу, ні війни може не бути і тоді... більшовики не упадуть.

Що-ж тоді робити? Ждати? Ні!

Треба "підготувати наші сили до того моменту, коли більшовики будуть падати".

Ну, а якщо вони такі низькі вам як не захоцуть падати? Що тоді робити?

"Іхати на Україну!" Тільки "не для сменовеховства". Але класичем тих, що поїдуть мусить бути "радянська влада". Бо так сказав ще Трудовий Конгрес 1919 р.

А це даліше Винниченко каже:

"Повідку М. Грушевського можна вважати тільки за вчинок шкідливий".

Чому?

Бо він віє деморалізацію в емігрантські круги.

Вгадайте, товаришу, чого Винниченко хоче?

Хто його знає, чого він хоче. Здається, він сам не знає, чого він хоче.

В Укр. Роб. Домі в Вінніпегу грали 29. марта драму, написану Винниченком, "Брехня".

Цілий вечір грали.

І ніхто нічого не зрозумів. Питали люде самих аматорів:

— Кого любила Нагала Павловна?

Ніхто не знає.

Питали саму "Наталю".

— Питайте режисера — каже вона.

Спитали режисера.

— Питайте Винниченка — каже він.

— Так пощо-ж ви грали "Брехню"?

— Щоб показати вам "Брехню".

Пощо я пишу цей фейлетон?

Щоб показати вам нову Винниченкову крутню.

Нема Винниченка. Лишился лише так званий Винниченко.

Панько Куркуленко.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІ "У.Р.В."

Дорогі Товариші!

Не відмовте помістити на сторінках свого часопису наступуючу мою заяву:

З огляду на те, що в Європі серед українського загалу існує помилкове поняття неначе львівський кореспондент "Укр. Роб. Вістей", що підписується від своїми статтями Ір. е. я, на цьому місці заявляю, що нема і не маю нічого спільного з цім псевдонім і я не винуватий, що цей кореспондент вивіз собі початкові букви мого псевдоніму.

Спростування це я приволодений помістити тому, щоб оминати на далі прикрї для мене непорозуміння.

З товаришським привітом,

М. Грчак.

31. березня 1924.

ЧИТАЙТЕ! — ЧИТАЙТЕ!

УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ

Одиний часопис в Злучених Державах, який в діяльності заступає інтереси працюючого люду. Виходить кожного дня окрім державних свят.

Обов'язком кожного українського робітника є стати переплатником цього часопису. В нім ви знайдете цікаві вісті з цілого світа, як також політично наукові статті, розвідки, дописи і т. п.

Передплата на рік \$9.00.

Пишіть сейчас на наступуючу адресу:
 UKRAINIAN DAILY NEWS
 502 East 11th Street
 New York, N. Y.

Кожний класово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіційний орган Робітничої Партії Канади.

Передплата на рік вносить \$2.00, на півріччя \$1.00.

Зашліть передплату такі ще нині!

Адреса:
 THE WORKER,
 Room 301, Tyrrell Bldg.,
 95 King St., East,
 Toronto, Ont.

